

"EDINOST"
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torkih, četrtkih in sobotah**. Zjutranje izdano izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — **Obojno izdano stane:**
za jeden mesec L. — 90, izven Avstrije L. 140
za tri meseca L. — 260 : : : 4.—
za pol leta L. — 5. : : : 8.—
za celo leto L. — 10. : : : 16.—
Na naročbo brez pribloženega naročnina se ne jemijo ozir.
Posamezne številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 20 avč., v Gorici po 25 avč. Sobono večerno izdano v Trstu 3 n.č., v Gorici 4 n.č.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

Boj za slovensko šolo.

(Dalje).

Kje je moja med mestom in okolišom? — Šole v Barkovljah, Rojanu, na Katinari in na Vrdeli so po menenju vis. o. kr. namestništva mestne žele. — Magistrat je za nas ugodnejšega, nasprotnega menenja.

I. Visoko c. kr. namestništvo pripoznava sicer — kakor smo že gori omenili —, da v okrožju mesta, ki obsega vse mestne šolske okoliše in katero okrožje je bilo določeno z deželnim postavo z dne 1. aprila 1882. (dež. zak. št. 8 ex 1885.) najprej za razdelitev volilnih okrajev, po tem pa za kataster in za zemljiško knjigo, ne obstoji nobena občinska slovenska šola, akoravno je v tem okrožju po zakonu zadostno število slovenskih otrok, hoče pa nadalje dokazati, da Trst sestavlja z okolico en šolski okraj, ter da spadajo šole v Rojanu, v Barkovljah, sv. Ivanu in na Katinari celo v mestno okrožje tržaško.

Za prvo trditev sklicuje se na štatut mesta tržaškega, potren cesarskim patentom z dne 12. aprila 1850., št. 139. drž. zakonika, kateri pravi, da je Trst z okolico jedna sama občina, vsled česar da ista ustvarja tudi en sam šolski okraj. Ali takoj na tem mestu treba opomniti, da navedeni štatut nikjer ne pravi, da Trst in okolica ustvarjata eno šolsko občino, ter da razločuje mesto tržaško od okolice. To važno razlikovanje ima svoje v zakonu utemeljene praktične posledice glede vstrojstva šol, kakor dokažemo niže dol.

Za sedaj nastaje le važno vprašanje, do katerih mej se razteza mesto, oziroma v našem slučaju, katere šole so v mestnem okrožju (pomeriju) in katere spadajo pod okolico tržaško. To vprašanje rešilo je vis. c. k. namestništvo, kakor smo omenili že zgoraj, na način, ki mora osupniti vsacega in celo slavnega mestnega magistrata, kateremu se ni nikdar niti sanjalo, da imamo Slovenci tržaški v mestu samem štiri slovenske šole, in sicer v Rojanu, Barkovljah, sv. Ivanu in na Katinari. In vendar se je še v seji mestnega sveta tržaškega z dne 22. maja t. l., v kateri je predlagala mestna delegacija, da se rojanska šola razširi ter premesti tako, da bo en del nove šole stal v okrožju (pomeriju) mesta in en del pa na okoliških tleh, izjavil mestni svetovalec dr. Cambo, da je proti takemu premeščenju šole rojanske med drugimi razlogi tudi iz razloga, ker bi se s tem predrl princip, da se v mestu tržaškem ne sme nikoli na občinske stroške ustavoviti šol z drugim učnim jezikom nego

z italijanskim, kateri princip se je slovensko izrekel in sprejel v istej seji z vsemi glasovi občinskih svetovalcev italijanskih proti štirimi glasovi občinskih svetovalcev okoliških.

Magistrat torej in okolišanska večina mestnega sveta tržaškega trdita, da v okrožju mesta tržaškega ni in ne smeti biti slovenske ljudske šole na občinske stroške, a visoko c. kr. namestništvo trdi v napadanem odloku, da so v mestu tržaškem štiri slovenske šole! Kdo ima prav? V tem vprašanju gotovo ne c. kr. namestništvo, katero se za utemeljenje svoje trditve povse krivo sklicuje na § 22. in 23. organizacijskega statuta mestnega magistrata, potrjenega s cesarsko resolucijo z dne 23. marca 1872. in notificiranega od istega magistrata dne 17. maja 1873. pod št. 9456. Po tem organizacijskem statutu razdeljeno da je mesto s predmestji administrativno v 10 mestnih okrajev (distretti urbani), a 11 vasi okoliških v dva kmečka okraja (distretti rurali). V navedene takozvane mestne okraje pa spadajo po istej razdelitvi šole v Rojanu, Barkovljah, sv. Ivanu in na Katinari. Iz tega sklepa visoko c. kr. namestništvo, da imamo Slovenci v mestu tržaškem štiri slovenske ljudske šole.

Napačnost tega nazora izvira že iz tega, ker ni res, da je omenjena razdelitev administrativna v strogem pomenu besede, nego bolj policijska in interna, pri čemer je pa še naglašati, da isti organizacijski statut razločuje v takozvanih 10 mestnih okrajih mestne okraje (contrade urbane) in predmestne okraje (contrade suburbane). Ta formalna razdelitev v policijske in naj si bode tudi v administracijske svrhe ni torej dala in tudi ni zamogla dati Rojanu, Barkovljah, sv. Ivanu in Katinari značaja mesta. Ne gledé na to pa je določil deželni zakon tržaški z dne 1. aprila 1882. (dež. zakonik št. 8 ex 1885.), torej poznejši zakon, novo mejo med mestom in okolico, nazavši oni del občine tržaške, ki obsega pravo mesto, „pomerio della città“, a oni del, ki je izven te meje, „territorio“ ali „campagna“.

Ta razdelitev ni le policijska, nego tudi politična, davčna in sodnijska, ker se po tej razdelitvi ločijo mestni volilni okraji od okoliških, določa obseg davčnih občin in kompetenca c. k. Preture kakor za mesto odrejenega sodišča, za mestni „pomerij“ vstanovljenega z omenjenim zakonom z dne 1. aprila 1882., in kakor okrajnega sodišča za deželo, za okraje ležeče izven istega „pomerija“.

Ni torej dvombe, da je za vprašanje,

Prrok, učitelj vsek je bil mučenec!
To si do neš izrekel jo Gospod;
Sreč pogorski bilo Ti studenec,
Odseval v njem oblačni, jasni svod;
Trpost, za blago Ti rodilo seme,
Zlotvornik streljal nate srd iz teme!

Odložil Ti sedaj si kopje bojno,
Onemel deci Tvojih kreposti uk;
Odšel v deželo jasno si, pokojno,
Pil v Morani si pozabe zemskih muk.
Moleč ob Tvojem gorovimo grobi:
Odprt je grob vsikdăr, vsakterje dobi.

Spittigner.

Kmetski upor.

Zgodovinska povest četrstajstega veka.

— Spisal Avgust Šenou. Preložil I. P. Planinski. — Z Ga — — s sinom krvnika in zlodjeja? plane Zofija kvišku in prebledi na smrt, ali ste z umu?

— Da, s Tahijevim sinom, reče Anka odločeno.

— In jaz da bi bila robinja neznanega, neljubljenega človeka, čigar oče je krvni neprijatelj mojega rodu?

kateri del občine tržaške spada pod mesto in kateri pod okolico, odločilen le navezeni zakon iz leta 1882. Po tem zakonu pa ne spadajo šole v Rojanu, Barkovljah, sv. Ivanu in na Katinari pod mesto, ampak pod okolico tržaško.

Razdelitev občine tržaške z leta 1882. ga ni pa le politična, davčna in sodnijska, kakor smo trdili gori, ampak ima tudi posledice v šolskem oziru ter določa ta razdelitev značaj šol v „mestnem pomeriju“ kakor mestnih, in šol izven „pomerija“ kakor kmečkih.

S tem prehajamo s političnega polja na strogo šolsko polje ter hočemo dokazati, kar smo trdili v naših prošnjah in o sklepu komisionalnih poizvedovanj o naših prošnjah, da se imata smatrati oklica saj faktično kakor poseben šolski okraj, da je značaj okolišanske dece, pripadajoče večinoma kmečkemu stanu, različen od značaja mestne dece ter da ta različnost zahteva drugačen sistem vzgoje, kar se tudi dejanski izvršuje.

Razlika med mestnimi in okoliškimi šolami. — Mestni otroci imajo osmiletno, okolišanski šestletno šolsko dolžnost. — Mestne šole imajo obrten cilj, okolišanske kmetije. — Je-li mesto in okolica faktično ena šolska občina?

V dokaz teh trditev ozirati se nam je na državni šolski zakon z dne 14. maja 1869. s premembami, uvedenimi z novo dne 2. maja 1883. št. 53. drž. zak., in na praktično izvrševanje tega zakona v mestu in v okolici tržaški.

§. 21. omenjenega zakona ustanavlja najprej princip, da začenja šolska obveznost z dovršenim šestim starostnim letom ter da trajado dovršenega štirinajstega starostnega leta; ta §. ustanavlja torej principjelno 8 letno šolsko dolžnost.

Nadalje določuje isti §., da se ima dovoliti na splošnih ljudskih šolah po dovršenem šestletnem šolskem obiskovanju otrokom na deželi (na kmetih) in otrokom nepremožnih slojev ljudstva v mestih in trgi na prošnjo starostev ali njih zastopnikov olajšave glede mere rednega šolskega obiskovanja iz oziravrednih razlogov.

Določa pa še omenjeni §. 21. v četrtem odstavku, in to je važno, da se take olajšave imajo dovoliti tudi otrokom celih šolskih občin na deželi, ako to zahtevajo zastopstva vseh vsočanih občin na podlagi občinskih sklepov. Navedeni §. torej ustanavlja principjelno razliko glede obvezne dobe rednega šolskega obiskovanja v mestih in trgi na eni strani, a na deželi na drugi strani.

— Da, pravi Anka.

— Nikdar! Nikdar! zamahne Zofija z roko.

— Ali pa več ti, sestra, vpraša Anka, koliko solznih nočij jo twoja mati prebila zaradi Tahijevega nasilevta?

— Vem.

— Ali pa več ti, sestra, koliko je bedni narod pretrpel muk od Tahijeve besnosti, koliko si ti težkih solza zanj prelila?

— Vem.

— Ali hočeš, da se ti mati zopet veselo smehlja, miruje na svojem posestvu in vlandanji?

— Hočem, tako mi duše!

— Hočeš li, da se reši krvniške kletve izmučeni narod, da tvoje solze usahnejo, da te blagoslovijo tisočero mater, žen, otrok in starcev? Hočeš li, Zofija?

— Hočem, ali kako — — — odgovori začujena deklica.

— Vzemi Gabrijela Tahija, tikaj če ga vzameš, preseli se stari krvnik iz tega kraja, tvoji materi se povrne posestvo in pri njem

Oglas se računa po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana osmrtnica in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbah.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kar nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina, reklamacije in oglase sprojema upravitelju ulica Caserma 13. Odprte reklamacije so proste poštnine.

„V edinosti je moč!“

Dočim se po zakonu v mestih in trgi ne smejo nikdar dozvoliti vsej šolski občini olajšave šestletnega obiskovanja, nego le posameznim otrokom ne-premožnih starostev, ki morajo torej za-to pristiti vsak za-se, imajo enako pravico na deželi otroci vseh slojev, a daje se enaka pravica na podlagi sklepov občinskih zastopov kar celim šolskim občinam.

S tem priznava zakon, da so na deželi različne razmere kakor v mestih ter da je treba te različne razmere poštovati tako, da se daje občinam na deželi možnost urediti si šolstvo tako, da obstoji v istih občinah faktično le šestletna šolska obveznost, dočim obstoji v mestih vedno le principijalna osmiletna šolska obveznost.

(Dalje prih.)

DOPISI.

Od nekod. (Josipu Faganelu na dopis „Iz Oseka v Goriški občini“ v 93. št. „Edinosti“ več. i.z.d.).

Bam! Tresk in grom. Oče Faganel je zopet v svojem elementu, da pokaže svojo oblast nad ubogimi učitelji. Nič čudnega. Pasji dnevi so, Ozračje je soporno, polno strele. Tako je bilo nad Osekom v preteklih tednih. Do Gorice je prihajalo buđanje iznad Oseka: Kdo je tisti prodrzne?

„Nekdo“, ki mirno opazuje prikazni v sosedji našega javnega življenja, je pridakoval strašno novihte. Zdaj pa zdaj se vsuje pokončujoč toča iznad Oseka sem, kjer kraljuje oni gromoviti mož, ki že 24 let posluje v okraj. Šol. svetu . . . Daleč po okolici se je slišal glas: Zdaj pride odgovor, kakovšnega svet še ni slišal...

Ali glejte čudo! Vresničil se je pregorov naš, ki pravi: „Veliko kokodakanja — malo jajec“, in ravno tak latinski: „Parturunt montes — nascitur ridiculus mus“. — In taka miška — celo pohabljeni miška — je odgovor gospoda Josipa Faganela.

Prvi svoj dopis je bil sklenil g. J. F. z izrekom: „Si tacuisse — philosophus manus“. Glejte, g. J. F., ako ste bili pridržali ta pregorov sami za-se, bi bili prav storili; z njim pa sto si spletli bič, s katerim Vas malec naženom, da se Vam bude avet smejal, kajti v pasjih dnevih velja kot dobrodejno zdravilo malo dobre volje in poročja smeja. Resnega odgovora na svojo „miško“ pač ne morete zahtevati, ker Vam ga živ krt ne more dati; pač pa evo Vam nekaj za sme. — Ako se ne bode smejal g. Josip, Faganel samemu sebi — smejava pa bo bivala ti s svojim možem. Ob tvoji žrtvi viši naša rešitev.

Molč, težko sopé, stoji Zofija povešeno glave sredi sobe.

— Ti se obotavljaj! Ne veruješ? rečo Anka. Dobro. Čula boš. Naglo odpre gospa Konjska vrata sosedne sobe. Pojdite gospoda! zakliče.

V sobo stopita Stepan Gregorjanec in Gašpar Alapić.

— Kdo vas pošilja, plemeniti gospod?

vpraša Anka.

— Frančišek Tahij, odgovori grbec.

— In po kaj?

— Da javim gospo Uršuli, da ji Tahija povrne proti odškodnini celo posestvo in se odseli odtod, ako vzame gospica Zofija Heningova gospoda Gabrijela Tahija.

— Ali si čula, sestra, reče Anka, ali se še obotavljaj?

— Zofija, udaj se! Zaradi matere! priponni Stepan.

— Zofija! Héj moja! vzdihne Uršula in prime deklico za roko, ali ne ljubiš matere?

naj se cenjeni čitatelji „Edinosti“ na račun gospoda Josipa Faganelja v Osiku. Tedaj začnimo:

1. Pri neki priliki ste g. J. F. udaril ob svojo bahatost, rekoč, da ste novinožerec! Lepo ime res, primerni tudi. Da, da, ako niste še nobene resnične povedali, ste pač to, da Vi novin ne berete — pač pa „golito“; brati pa ne znate — razumete pa, kar berete, še manje. Četrtno svojega odgovora v 93. št. „Edinosti“ ste posvetili „sršenovemu gnezdu“, a to-le valedi tegi, ker niste brali dopisa „Od nekod“ — ampak ste ga kar pog-ltnili. Jaz sem trdil, da je prvi dopisnik „Z Gorškega“ — a ne Vi gospod Josip Faganel — dregnil sršenovo gnezdo; sršen, pravi sršen ste tedaj Vi, gospod Faganel, ki ste nemudoma izleteli iz svojega gnezda. Tačo je in nič drugače — samo brati je treba znati novine, a ne — — —

2. „Polž, pokaži svoje roge“ — smokljali nekdaj kot otroci, kaj ne g. Faganel — kadar smo dobili lupinarja v roke. In Vi ste tudi pokazali svoje rožičke v obeh dopisih. — Čutili ste se žaljenega po prvem dopisu „Z Gorškega“. Katera beseda je zadeva ob Vašem čast? Gotovo nobena druga ne, kot v prenešenem pomenu beseda „kmet“ — kakor sem že zadnjič domneval. Polž je pokazal svoje roge.

3. Vada trditev, da ste se potegnili za pošteno stvar in da ste pri tem ostali le pri stvari ter da niste spravljali osebnosti na dan, še pa na vseh nogah, kar jih ima. „Pošteno stvar“ imenujete postopanje, katero ste se lotili zagovarjati — a? Če je tako, potem pa imava jaz in Vi g. Faganel zelo različne pojme o poštosti, kajti kar je Vam pošteno, meni ni, in narobe; potem je najin preprič podoben preprič slepcev o barvah. Dovolite, da pokličem na pomoč čestito gospo logiko, da ona izreče sodbo svoje. Jaz in pa č. gospa logika sva stara znance; ona naj govori. Logika: „Ako se je g. J. Faganel potegoval v prvem svojem dopisu za „pošteno stvar“, potem je sklep slavnega o. kr. o. š. sveta o preporni zadevi — — povsem nepoštenski! Aut — aut. Volk ali kosa! Jaz nimam respeka tudi ne pred J. Faganelom, ki je še 24 let v okr. š. svetu.“ — Tako gospa logika, gosp. Faganel, ali ste slišali in pred njo se morava vkloniti jaz in pa Vi g. Faganel, kajti ni je oblasti nad gospo logiko.

Pri stvari ste ostali, pravite, in da niste spravljali osebnosti na dan. Poglejmo! V prvem dopisu ste pustili stvar na strani ter ste stikali po dopisaniku ter ga iskali v učiteljskih krogih, — imenovali sto se „vičje“; — oditali ste učiteljstvu očabnost ter ste celo z lopato svojo dregnili ob nosove nekojih učiteljev; — na vso to Vas vprašam: ali so to tudi „stvari“, poštene stvari, katero ste se čutili poklicanega zagovarjati? Ako niso to osebnosti, potem pa zopet redem: Jaz in Vi imava kaj različne pojme o stvarnem zagovoru in o osebnosti. —

4. Kar zadeva Vaše preteklosti, Vaše vesti, distosti Vašega eroa in kar je še Vaših lepih čednosti — morda jih imate več kot 12 — a katerimi se bahate v poslednjem dopisu — kjer o „stvari“ ne zinete niti besedice — vedite g. F., da v prvem dopisu nisem govoril z Vami, ampak z gospodom

Deklica pritisci roke na srco. Gledajte v tia, zavrti glavo, razširi roke in glasno, obupno zajoka.

— Da, da, da! Sreca ste mi ranili, náte, aganite je! Vzela bom krvnikovega sina, žrtovala se za borni narod! Vzemite me! Ubijte me! Vzemem ga — ali sedaj me pustite, pustite — in deklica zdrinja obupno proti vratom. Tu se srečate z Marto.

— Marta! Sestra! Duša! Povedi me seboj, na zrak, povedi za rane božje — zblaznila bom!

Sestri greste v perivoj. V solzah, v vzdihih, v joku in boli pove mladenka vse svoji sestri, in z Zofijinimi tekó še Martine solze. In pride do mesta pred kozolcem, kjer je mladenka prvikrat stenila mladenečev roko, kjer ji je zacetel na ustnicah prvi posmek ljubezni. Vadnihivši iz duše, nagni Zofija glavo na Martino prsa, rekuč:

— Dan se je takrat nagibal, a tudi sedaj se pomalem mračni. Tu sem stala jaz, a ondu on. Cretje je cvetelo, ptice so pele, nad nama se je smehljalo sinje nebo. Govo-

urednikom „Edinosti“. Vedite, da sem jaz zelo radoveden človek, kateri nočem nikomur krivico delati; a ne trpm rad, da bi je kdo drugi delal bodisi komurkoli — tudi Vam ne, gosp. Faganel. Jaz sem le prosil g. urednika, da bi nam okoličanom gorškem povedal, v čem in s čim ste se v preteklosti in se v sedanjosti „odlikujete“, ker vedite, da častni naslov „odličnjaka“ ne pustimo radi viseti na vsaki prekliji. Iz Vaše preteklosti vemo n. pr. to, da ste bili deželnai poslanec, župan, ud cenilne komisije, katera je cenila naša zemljišča in katere cenilne nasledek je tako visok davek, da celo Vi — vsaj zaradi lepšega! — s nami vred kričite proti njemu. In zakaj s m bil opomnil tudi tege vprašanja? Vedite, to pa je tako-le: Dva deželnai poslanca naša sta se odpovedala svojima mandatoma in narod slovenski na Gorškem ima v kratkem stopiti na volilce ter izbrati izmed sebe — dva odličnjaka, kajti le taki sodijo v deželoi naš zbor, ako hočemo Slovence kaj veljati v deželni zbornici. Naš narod na Gorškem pa je ne-le posabljiv, ampak tudi nehvalezen — kaj ne g. F.? Odličnjake pušča na cedilu ter voli poslanec svojim — kako ki rekeli, da ne bo zame — recimo, neodličnjake. Zakaj tako? Mislim, da sva jaz in Vi g. F. tukaj enih misli, zato odgovarjam: zato, ker ne pozna odličnosti pravih svojih odličnjakov. Pravo sem zadel, kaj ne! In konec konca svojemu namenu, ko sem prosil g. urednika, da navede dejana Vaše odličnosti, je bil tale: Ako slovenski narod na Gorškem zve o Vaši odličnosti, no potem bi bil g. Faganel zopet to, kar je bil, — deželnai poslanec namreč, in ako imajo Vaši občinari le kaj pojma za odličnosti, tudi zopot — župan. Rešeni bi bili potem Slovenija in Jugoslavija! Ali bi ne bilo lečno, kaj? Tako je g. F. — Pa tudi druge prilike pridejo, ko bodo treba vedeti o Vaših odličnostih.

5. Glede podpisovanja dopisov z polnim imenom, pa je škoda zgubljati besede z Vami, g. F. Ako bi hotel vsaj deloma razjasniti Vam to stališče, moral bi „Edinosti“ ponatisniti kar cele odstavke iz knjige „Časnikarstvo in naši časniki“. Da odpravim na kratko, redem Vam le: Kupite si knjigo v „Narodni tiskarni“ v Ljubljani ter berite jo — a ne pogoljite jo. V njej dobite marsikaj, kar bi živo potrebovali, ako imate le kaj volje dopisovati našim časnikom, kar ni tako lahek posel. V istej knjigi se Vam pouči, da dopisnikovo ime, katero bi Vi g. F. tako neskondno radi vedeli, je le senca. Sicer pa je svetovna navada, da se dopisniki ne podpisujejo z pravim imenom, in dokler ne pride v navado vsaj pri nas Slovencih, do tedaj potrpite g. F. — Še le pozneje se bodo tudi „Nekdo“ podpisoval na svojih dopisih z pravim imenom. Dosej vela: kaj piše, in ne kdo piše.

Strinjam pa se popolnoma z Vami g. F., da naj se o „stvari“ razpravlja tam, kamor ališi, namreč v slavnem o. kr. okr. in morda celo presl. o. k. deželnem šolskem svetu. Saj to željo je izrazil že prvi dopisnik. Še to bi jaz pristavil, da tudi ja vnoštaj naj ve, kaj se godi v senoi naših š. svetov, da, tudi javnost naj sudi, kadar treba, ker sicer bi sedma velesila — časopisje — nehalo biti to, kar je in kar še-le postaja.

6. Gospod urednik! Največjo nezmoisel

ri mi je, vsaka beseda je bila mojemu srcu, kar kapljice rose rdeči roži. In stenil mi je roko. Oh tedaj se jo razgalio pred menoj nebo. Sedaj? Sedaj postaje metno nebo, sedaj veno qretje, tu stojim jaz, kače mi izjedajo srce, prodana sem, potoptana žrtev, a — on. Oh sestra! zajedi Zofija in se vrže Marti v naročje, njega ne bom videla nikdar več — nikdar več. In Marta prime z obema rokama sestrino glavo, jo poljubi in debele solze padajo kakor rosa na zlato Zofijine krite.

— Pomiri se, šepne Marta hipoma, čui konjška kopita se primikajo. Z-fija se ozi.

— Pojdimo na grad, reče deklica.

— Glej, odgovori Marta, trije konjki stopajo s konj. Vojaki, kaj li? Semkaj gredó. Pojdive.

Sestri hitite v grad v Uršulino sobo, kjer se gospod Alapić, stara Heningova, Anka in Stepkovo posvetujejo o ženitbeni pogodbji.

— Stepkó! reče Marta, stopivši v sobo, nekakovi vojaki prihajajo.

(Dalej prih.)

pa je izrekel g. F. proti koncu svojega dopisa po reku: „Finis coronat opus“. Gospod Faganel, doma in Osiku, ne tirja od Vas nič več in nič manj, kakor da prelomite svojo „časnarsko prielego“, da postanete izdajalec uredniških tajnosti — bres katerih noben urednik ni ved urednik. — On tirja od Vas, da morate (sic!) objaviti (bravo!) imo (?) dopisnika „Od nekod“, ker sicer pritisne Vašemu listu pedat „priatranskega lista“. Kdo mu je dal tako oblast?

O sancta simplicitas! Ali ni to oblastnost, ki presega vse meje. Tukaj je polž pokazal zopet svoje roge. Še Bismarck ni bil tako oblasten! Kdo Vas je klical, gospod Faganel, da ste se oglašili v „Edinosti“ — takoj predpisom, da Vas je lahko vsako spoznal? Saj se poznamo dobro, Vi ste hoteli se svojim podpisom ugneti v kojži rog prvega dopisnika, ki je bil neki iz učiteljskih krogov. Vedeli ste, da vsak učitelj v gorškem okraju — čez okrajne meje ne sega Vaša oblast — vrže puško v koruzo kuj, ko sve, s kom ima opraviti, kajti med učiteljstvom ste v „najboljšem“ spominu. Vam pa se še sanjalo ni v znani prešernosti, da se dobi na božjem svetu še živa duša, ki začasti svoje pero proti Vam. A minevajo časi paščevanja, ko je vsakdo smel pometati s učiteljstvom, kakor se mu ljubi. Dandanes je učitelj tvo faktor, s katerim računajo vse drugači mojte kakor g. Faganel iz Osika. Dandanes sna učiteljstvo se tudi samo braniti pred napadi svojih sovražnikov; dandanes pa ima učiteljstvo tudi na Gorškem tacih prijateljev, kateri zgrabijo za orožje, da odbijajo napade na učiteljstvo takrat, ko učiteljstvu ne kaže spuščati se v boj proti svojim oblastnem. Bog ve, ali razumete to, Vi g. F.? Punctum! — Dovolj za danes. Na svodenje! Do tedaj pa g. Faganel

S primernim spoštovanjem ostaja

„Nekdo“ . . .
(Stat nominis omnia).

Političke vesti.

Zadrega nemških liberalcev. Življenje narodov in strank je zelo podobno življenju posameznega človeka. Ko je človek v zadregi, ko mu gro, kakor se pravi, na košo in ne vo kako si pomodi, poskuša vse mogoda sredstva, koja so pa često nasprotne jednu drugemu: kar danes sesida tu, podere jutri, da prične potem zopet sidati na drugem mestu. Ako je govornik v zadregi in ne ve, kako bi razvajjal štreno svojega govora, zajde navadno v protislovja in se lovi tako, da se poti rovč sam, poslušalci pa tudi. Taka nezredna prikazem so dandanes naši liberalni Nemci; oni vedo sicer, kaj hočejo, o tem pa je med njimi nastala silna konfuzija, kako doseči to, kar hočejo. Ker jim narod obrača hrbot bolj in bolj in ker jim po takem nedostaje tisto jedino zanesljive zaslonke, katere mora iskati vsaka stranka v saupanju ljudstva, izmislijo si zgolj umeščljiva sredstva, s katerimi bi mogli vadržati svoje neneravnino in prisiljeno gospodarstvo. V tem hitanju po rečilni slamicu skadejo seveda od jedne do druge skrajnosti. Danes so ti zmerni in popustljivi, kakor da bi hoteli na korist države satajiti ne le svoja našela in svoje strankarske koristi, ampak celo sami sebe, jutri zopet proslavljajo bobnedimi frazami idejal isključno nemške Avstrije; danes bi se hoteli pogajati z slovenskimi narodi, jutri zopet pokljado svoje frtve na oltar vse-nemškega molha. In tako se nam vidijo ti liberalni Nemci kot velik kup — same zadregi. In kako se zvijajo ravno sedaj. Nekdaj niso hoteli niti čuti o slovenskih plemeni in njih jezikih, kar potajiti so hoteli našo eksistencijo. Videč pa, da veljava slovenskih plemen v Avstriji vzlič vsemu pridira z elementarno silo na površje, jeli so ar naenkrat potajevati, ne nas, ampak svojo dosedenjanje taktko potajevanje: popred so-matrali izdajalec vsečega Nemca, ki bi bil spregovoril le jedno samo slovensko besedo, sedaj pa so jeli sami priporočati Nemcem, da se uče češki, oziroma slovenski. Ker nas se svojim srdom in smeščnim zanikanjem naše ekzistencije niso mogli udušiti, nas pa hočejo preganjati pripomočjo našega jezika. Ali ni to velik skok stranke, ki je v skrajni zadregi? Pustimo jih, naj poskušajo tudi to sredstvo; naj vemo, da jim tudi to ne pomore, da bi v Avstriji postavili na glavo resnične odnoscije!

Rusija in vojna na Vatolu. Včerajšnji „Berliner Tagblatt“javlja iz Peterburga: Poleg osmero vojnih ladij, ki je ruska vlada že odpola v Korejo, ukazala je višembru poveljnemu vstočne Sibirije, da pripravi vojake na odhod. Rusija nameruja sicer ostati za sedaj še neutralna, hčete pa varovati svoje interese, kakor hitro se spremenijo državne razmere v Koreji. Francoska včasih je izjavila, da hčede postopati skupno s ruskim brodom.

Svoboda na Pruskom. Na Pruskom jela je dvigati reakcijo svojo odurno glavo. Kakor smo bili že sporočili, namerujejo premeniti, oziroma po-javiti zakon o zborovanju in zdržavanju. Pretresa za to naredbo so sicer socialistno-demokratička in anarchistička zborovanja, ali v istini bi zadevala ostrina novih določil vse stranke katerih zborovanja bodo zavrena le od milosti oblasti. Na ta način bodo seveda lahko udušiti vsako oponicijo v javnem življenju. Ned vas zadržimo na duh, ki vejo sedaj na Pruskom je pa tu, da so začeli namigovati celo o odpravi jednakake splošne in neposredne volilne pravice za državni zbor. — In ta reakcijonska Pruska ne bi bila usor!

Različne vesti.

Cesarjev dar. Nj. Velikanstvo cesar je podaril sveto 10.000 frankov za očkovovanje vse poslednjega potresa v Carigradu.

Nova maša. Dne 5. avgusta daroval je v Škrbini na Krazu prvo sv. mašo č. g. Filip Abram, sorodnik mag. I. Abrama, stolnega kanonika v Gorici.

Delovanje moških in ženskih podružnic družbe sv. Cirila in Metoda v minjem letu. Iz dočilih nam poročil, ki je izdal letos državno vodstvo o delovanju podružnic, posnemljemo med drugim:

„Kako pa delujejo podružnice na Primorskem, ki imajo vedno pred očmi lepo sedovo naše družbe? Najbolj obsežen delokrog ima triščka moška mestna podružnica pod prvomestništvom vč. g. posl. M. Mandića. Podružnica usorno skrbí za naše družbine zavode, za otroški vrtec pri sv. Jakobu in za peterorasnevnico pri sv. Jakobu. Blizu jednega triščaka nabere skoro vsko leto za družbine namene; tudi je prva jela zbirati Cirilo-Metodijski dar. Vrla sorodnica jej je podružnica na Greti pod prvomestništvom g. J. Piščanca, ki skrbí za otroška vrtev v Rijani in na Greti. Prav delavnica je še tretja triščka podružnica pri sv. Ivanu na Vrdeli pod prvomestništvom g. trgovca I. M. Vatoveca.

Sicer pa mora primorske podružnice k neutrudnemu, živahnemu delovanju tujega družstva, ki nam hoče in naročja istrgati drago deco. Zato z veseljem javljamo, da naše ondotne podružnice vrla delujejo.

Poročilo o delovanju ženskih podružnic zaključuje nastopno:

In s kakimi mislimi delujejo za družbo sv. Cirila in Metoda triščake Slovenke, po-kazala je letosnjka božičnica, ki jo je priredila ženska podružnica. Časnikom se je poročalo, da je pri tej božičnici vel pravi krščanski Jezusov duh; govor, deklamacije, petje in igra pa da so predstavile zlate besede „ves za vero, cesarja in domovino“.

Triščake Slovenke — na delu jim skrbivita prvomestnica gospa Natalija Trudnova — ki so l. 1892. nabrali za naše družbo 882 gld. 32 kr., bile so i leta 1893. jednako delavne. O božiči na pr. so praskrbelo gojencem zavodov pri sv. Jakobu divno božičnico, ki je blažila srce in vrh tega jej nuklona gorka simsko obleko; o novem letu pa so te glavnemu vodstvu poslale 200 gld. novoletnega darila.

Slovenske gospe in gospodinje! Občanski veliki skupščini v Sežani se vam je prisodila z ozirom na delovanje za družbo sv. Cirila in Metoda pri sv. prvenstvu. To dejstvo naj Vas navdušuje za bodočnost! Vsake podružnice naj se ogrevajo ob ognji domovinske ljubezni. K dosedenjam podružnicam naj se priklopijo še druge! Zlasti večirske rodoljubkinje posnewajte vragelj ženskih, ormožkih in celjskih rojakinj in začnute več lastnih podružnic.

Slovenske žene in dekleta! Preteklo pomlad nam je pokosila britka smrt pravkinja naših prvomestnic, ona vsočno ženo, ki nam je nadeljujoča Šenklavško-Frančiškanski ženski podružnici v Ljubljani dovedla sto-

akov ter stotkov kot dohodke. Solze nam silijo v oči ob imenu Marije Mursikove, ki nas je za večaj zapustila v svojih najlepših letih. Častne dame po Slovenskem! Ispolnite to grozno vrzel, ki je nastala po smrti te naše načelnice; te načelnice slovenskega ženstva. Na delo z vami lastno ljubezni za narod! Čvrsto, vtrajno delovanje za našo šolsko družbo kaže tudi v prihodnje vsemu slovenskemu svetu plemnitost Vašega srca in Vaš razum za sveto stvar. S skupnim delovanjem bomo dosegli skupni smoter; ohranili bomo ljubo slovensko dečko avesto „veri, cesarju in domovini.“

Cerkvena slavnost v sv. Krizu. Jutri se bodo v sv. Krizu vršilo blagosloviljenje cerkve in kipa Device Marije Lourdske. Po blagosloviljenju, ki se bodo vršilo zjutraj zgodaj, bodo slovenska sveta maša. Po maši se prenesе kip v slovenski procesiji v cerkev Lourdske Matero Božje. V procesiji bodo pel deklinski abor 80 pevkinj. Po procesiji bodo druga sveta maša s govorom v novo posvečeni cerkvi. Slednjic bodo darovanje vernega ljudstva v čast P. D. M. Popoludne bodo slovenske večernice in zvečer razvjetjava vasi.

Srben pozdrav litijskim in ljubljanskim svedenim Slovenskim. Na svidenje drugo leto! Pozdrav okradenemu!

Kraško skupštinskarke.

Obletnica blagosloviljenja zastave „Del. podp. društva“. Dne 19. avgusta t. l. praznuje „Delavska podporno društvo“ obletnico blagosloviljenja društvene zastave z jutranjo in popoldansko slavnostjo.

I. Zjutraj ob 7½ uri zberó se udje in odborniki v prostorih draštva, Via Molin picolo št. 1. Od tod odidejo s godbo, društveno sastavo in odborom na čelu v cerkev sv. Antona novega, kjer jih pričakujejo v svedenih oblekah udinje in odbornice.

Točno ob 8. uri začne sveta maša. Po sv. maši vrnejo se udje in odbor, spremljani s godbo, istim potom v društvene prostore pohraniti zastavo, potom so razidejo.

II. Popoludne v odidenem vrtu „Mondo Nuovo“ veselica, katera zadne ob 6½ uri in traja do polunoči. Pri veselicu sodelujejo pevci, telovadci in godba; poskrbelo se je tudi za umeteljne ognje. Raspored: 1. Davorin Jenko: „Naprej!“, godba. 2. Corridor: „Sinfonija originale“, godba. 3. Govor predsednika. 4. Cesarska himna. 5. Hübner: „Olga“, mazurka, godba. 6. Petje. 7. Zeller: „Der Obersteiger“, karičik, godba. 8. Telovadba, izvršujejo članovi tržaškega Sokola. 9. Eisenhuth: „Na Savi“, valjček, godba. 10. Donizetti: Cavatina „Lucrezia Borgia“, godba. 11. Petje. 12. Sommer: „Un bacio d'amor“, godba. 13. Telovadba, izvršujejo članovi tržaškega Sokola. 14. Umeteljni ognji. 15. Smejkal: „Karičik slovenskih napevov“, godba. 16. Zimmerman: „Naša mladina“, detvorka po slovenskih napevih, godba. 17. Umeteljni ognji. 18. Lanza: „Al squillo di tromba“, godba.

Na krajšču se bodo igralo za premije. Ustupnine za osebo 20 nvd. Nad 10 let starci otroci plačajo 10 nvd.

Podpisani odbor se nadeja, da se družabniki in družabnice, kakor tudi drugi prijatelji društva, mnogočestilno udeleže slavnosti.

ODBOR.

Opombe. Družabniki in družabnice morajo ta dan nositi društveno znamenje. Na red pasijo za to postavljeni nadzorniki. V slučaju slabega vremena preloži se veselica na dan 28. avgusta ob isti uri zvečer. — Ustupnice k veselici dobivajo se pri g. Anton Žitku, Via Stadion št. 1. in v družbeni pisarni.

Šesti glavni zbor „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ vršil se bodo 15. in 16. avgusta t. l. v Gorici po teme v sporedru:

A) V sredo, 15. avgusta: ob 8. uri zvečer seja upravnega odbora v Slovenski Čitalnici. B) V četrtek, 16. avgusta dopoludne: 1. ob 7. uri zjutraj zborovanje odpolancev. 2. ob 10. uri zjutraj zborovanje odsekov, v c. kr. ženskem učiteljski, in sicer zboruje: a) Slomšekov odsek; b) Odsek za šolsko vrtnarstvo; c) Odsek za razna učila; d) Odbor za ocenjevanje mladinskih spisov; e) Še kak drugi odsek, ako zbor odpolancev to za potrebno sposna. — Popoludne: 3. ob 1. uri skupni obed. 4. ob 4. uri glavni zbor po sporedru, kakor ga bodo določil zbor odpolancev v c. kr. ženskem učiteljski. Po glavnem zboru zborovanje odpolancev, da se voli novi upravni odbor. 5. ob 8. uri zvečer „Beseda“ v Slov. Čitalnici.

Učit. društvo za goriški okraj pa je nagnalo, da priredi p. n. udeležencem šestega

glavnega zborna „Zaveze“: 1. v petek, 17. avgusta zjutraj ogled Gorice (mesta) in okolice in ob 7. uri zjutraj izlet v Cerkno. 2 v soboto, 18. avgusta: ob 8. uri zjutraj sveta maša v Cerknem, ob 10. uri zjutraj odprtje spomin-klošte dr. Frančišku Močniku, ob 12. uri skupni obed in prosta zabava.

Za glavni zbor so se oglašila do sedaj sledeča vprašanja: 1. „Nabirajmo za ustanove učiteljskim otrokom in sirotom“; oglašilo učiteljsko društvo za sežanski šolski okraj. Stavki: a) Kjer koli smo učitelji zbrani, nabirajmo darove za ustanove učiteljskim otrokom in sirotom. b) Nabrane vsote se pošljajo upravnemu odboru „Zaveze“, ki jih nalaga v hranilnico. c) Glavnica, ki nese 100 gld. letnih obresti, je ustanova „Zaveze“ slov. učit. društvo za otroke in sirote slovenskih učiteljev*. d) Ustanove podeljuje upravni odbor „Zaveze“ po načinu, katerega bo sam določil. e) Otrok ali sirot uživa stipendijo do zavšetka svojih študij; obvezno pa se naj, da bodo vedno po moči podpirali nabiranje darov za ustanove. 2. „O preosnovi učnih knjig za slovenske ljudske šole“, oglašilo učiteljsko društvo za goriški okraj.

Slavna učit. društva vnovič prav ujedno vabimo, da nam do glavnega zborna oglase še kaka predavanja — posebno pa prosimo naša društva, katera še predsedništvo „Zaveze“ niso odgovorila na poslana jim uprašanja. Kje da se bodo zborovanja vršila — kakor podrobni vspored „Besede“ — oznani so pozneje.

P. n. udeležence glav. zborna opozarjam, naj vsek sam prosi za znizano vožnino po železnici.

Predsedništvo „Zaveze“ slov. učit. društva v Dol. Logatu, 17. julija 1894.

J. Šega, V. Ribnikar, t. č. tajnik.

Razpisani stipendij. Iz ustanove „Niccolò Tommaseo“ je razpisani stipendij letnih 176 gld. 40 nčv., kojega podeli mestna delegacija tržaška. Pravico do učitka imajo ubogi, marljivi dijaki tržaške nautičke ali trgovske akademije, ali ako ne bi bilo takih prosilcev, potem se podeli stipendij kojemu dijaku, ki se uči jezikoslovstva na katerikoli avstrijski univerzi. Prosilci morajo dokazati, da so rojeni v Dalmaciji in da stanujejo v Trstu. Prošnje do konca avgusta t. l. mestnemu magistratu.

V Lipico! Dne 15. t. m. zvečer bodo krasna razsvitljava rajake Lurške doline. Peval bodo dobroznanii Bazoviški pevski zbor. Pohitite torej podačit Marijo ter zajedno razveseljevat si oko in uho!

Zaplena. Posledoja številka „Naše Sloge“ biila je zapisnjena zaradi vesti „Kotarski kapetan Schwarz odlazi iz Pazina“. Uredništvo je priredilo drugo izdanje.

Popravek. V dopisu „Is Trata“ je v današnjem jutranjem izdanju proti koncu po neljubi pomoti nekaj izostalo. Čita naj se:

„Kdor bodo žeti, naj tudi seje. Na ta način bi imelo vasi, trgi, mesta in dežele domače trgovce, podjetnike, učitelje, duhovnike, doktorje, deželne predsednike“ itd. Dalje: „Kako pa uprav občine podpirajo domače ubožne dijake, to vem iz lastne skušnje.“ itd.

Novo obrtno podvzetje. Podvzetnik Josip Meller je prosil pri magistratu dovoljenja, da sme osnovati na Acquedottu hšt. 24 in 26 tovarno za izdelovanje rastlinskega in etričnega olja. Mestni magistrat naznana to z opomoko, da naj se slučajni ugovori uložijo pismeno d. 26. t. m., ali pa dne 27. t. m. ustavno pr. k. in pregledovalni komisiji.

Zavožen parnik. Glede parnika „Dalmazia“ og. rasko-hrvatske parobrodne družbe na Reki, kjer je obtičal na skalnih „Kalibula“ pri Piranu, potrjuje se vest, da ga je porinil nek vojni parnik na skaline. Dotična vojna ladja je „Triton“. Blago iz „Dalmazie“ so preložili na parnik „Fume“, kjer je došpel včeraj v Trst.

Najdena žepna ura. Dne 31. julija t. l. našli so na cesti pod Prosekom blizu takozvanega zemljишča „Baiardini“ srebrno žepno uru z verižico vred. Kdor jo je izgubil, naj se oglaši pri mestnem magistratu.

Sodnisko. Včeraj se je pred tukajnjim sodiščem vršila razprava proti 52letnemu goštilničarju Vincencu Castro iz Pirana, kogega je bil tožil posostnik Matej Savron krive prisegi, ker Castro ni hotel sprejeti naročenega vina, trdeč, da ni iste vrsti kakor so bili usorci in ko ga je bil Savron tožil zaradi škode, je bil takrat Castro potrdil svojo iz-

javno s prisego. Svojo trditev je ponovil tudi pri včerajnji razpravi in ker so priče potrdile, da je bil prisegel po pravici, rešilo ga je sodišče obtožbe. — 30-letna kmetica Ana Gregorij iz St. Antonia pri Kopru je dobila 2 tedna zapora zaradi prestopka proti varnosti življenja. Vsled svoje malomarnosti bila je namreč zakrivila, da je dne 21. februarja t. l. zgorel njen 2letni sinček. — 44letni čevljar Josip Babič iz Kopra je dobil zaradi težkega telesnega poškodovanja mesec dni ječe. Spri se je bil dne 29. junija t. l. v neki gostilni s svojim tovarisem Bučanom in ga udaril s steklenico po glavi.

Policijsko. Kakor smo bili že prijavili, ukradel je dne 6. t. m. prodajalcu oglja Peteru Bultusu, stanujočemu v ul. Riborgu hšt. 27, nekdo iz pisalne mize hranilnico 70 gld. Včeraj je zaprl policijski oficjal g. Tiz 25letnega Ivana Horaka iz Podgrada pri Sežani, službujočega pri okradenemu, kajti na sumu je, da si je baš on prisvojil denar. — Neznan tat je odnesel predstinočnem v ljudski kopelji gospoj Mariji D. razna oblačila, vredna 5 gl. — Minolo noč so prijeli stražarji v ulici Coronco 18letnega brezposelnega Jakoba T. iz Senožeč, ker se je nekako sumljivo potikal po ulici. — 40letnega misarja Antona Fiblerja iz Trsta so zaprli, ker je bil ukradel dne 31. m. m. v ulici S. Carlo g. Evgeniu Mauleju železja, vrednega 67 gld. 50 kr., kjer je bil prodal kovaču B. Štjanu Violi v ulici Amalia hšt. 5.

Najnovejše vesti.

Dunaj 11. Prince Ferdinand odpotoval je danes na Bolgarsko z velikim spremljem.

Kolonj 11. „Kölnische Ztg.“ javlja iz Peterburga: Francoska policija je obvestila tukajnjo policijo, da je že pred 14 dnevi več zelo nevarnih anarchistov ostavilo Pariz ter se podalo najbrže na Rusko. Tu sem jo dospelo več skrivenih policistov francoskih.

Amsterdam 10. Danes so se tu primetili 4 slučaji kolera, v Mastrichtu pa tudi oboleli 2 osebi in jedna je umrla.

Belligrad 11. Danes pričakujejo tu sem razkralja Milana iz Pariza, kamor je bil odpotovan le radi tega, da razprodra vse svoje tamožnje imetje. Skupil je vsega okolo 650.000 frankov. Milan so nastani za stalno tukaj. (Presrečni Boligrad!) Kraljica Natalija se nikakor ne mora povrniti v Srbijo. Neki svoji dvorkinji pisala jo nedavno, da bi jo pripravila le koja težka bolesen nje sina, kralja Aleksandra, do tega, da bi se vrnila v Srbijo.

Rotterdam 10. Kurjač parnika „Siegfried“ na reki Roni, je obolel za kolero.

Dijon 10. Porotno sodišče je obsojilo 3 anarchistov na kazni 5 let v prisilno delavnično, oziroma 3 leta ječe, ker so proslavljali Časenja in anarchističko propagando.

Alm 11. Romarji iz Amerike so darovali Sv. Stolici 10.000 lir. Za prihodnje leto pripravljajo so več romanji. Prišlo bodo menda tudi razne skupine iz različnih krajov Italije, ker bodo baš prihodnje leto preteklo 25 let, od kar je Cerkev zgubila začasno svojo državo.

Shanghai 11. Kakor se čuje, dospelo je 12.000 japonskih vojakov v Fuzan in 8000 v Yuengan. Ta vojska se je zbrala blizu Souela, da se postavi proti kitajski vojski, prihajajoči od Severa.

Shanghai 11. Japonska mornarica je napadla Weihawai. Ker so jih odbili od jedne strani, skušajo Japonci prodreti od druge strani.

Bratje Sokoli!

Ker je odbor sklenil, da se televodi pri veselici bratskega nam „Delavskega podporno društva“ v vrtu „Mondo nuovo“, napročenje ste torek, da pride v ponodeljek v telovadnico Via Coronc, št. 17.

Vaje bodo imeli v ponodeljek, v sredo in petek; ob enem se označi vsakemu mestu pri piramidi. Na zdar! ODBOR.

Poslano.

Ker me nekojo stranko sumnijo, da som jaz dospadal in pisal dopis „Z gorjega Krasa“ v 92. št. cenz. „Edinstvo“ od dne 2. t. m. prosim podpisati sol. voditelj, da blagovoli slavno uredništvo izjaviti se, je-li to noosnovano sumnjenje opravljeno ali ne.)*

Na Krasu, avgusta meseca 1894.

E. P.

solski voditelj

*) Potrjujemo, da g. E. P. ni dospadal ni prisegel na dopis.

Uredništvo.

Listnica uredništva. Gospode dopisnike prosimo, zoper potporjenja, kajti za današnjo številko nabralo se nam je preveč gradiva. — G. I. T. Razdro: Prosimo.

Trgovinske brojavke.

Budimpešta. Pienica za jesen 6.66–6.67, za spoml. 7.06–7.08 Koruza za avg.-sept. 5.75–5.80. Ovoz za jesen 5.82–5.83. Rž za jesen 5.16–5.18.

Pienica nova od 78 kil. f. 6.55–6.60, od 79 kil. f. 6.60–6.65, od 80 kil. f. 6.65–6.70, od 81 kil. f. 6.70–6.75, od 82 kil. f. 6.75–6.80. Ječmen 5.80–6.10; proso —.—.

Povpraševanje in ponudbe po pienici dobro. Prodalo se je 55.000 met. st. 5. n. dražje. Drugi vrsti žita nespremenjene, cene stalne, posebno pa koruso. Vreme: vročina.

Praga. Nerazumljiv sladkor za avgust f. 15.10 nova roba za december f. 14.05, tako mislno.

Havre. Kava Santos good average za avgust 96.75, za decembra 85.25.

Hamburg. Santos good average za avgust 77.75, september 75.25, decembra 68.50, trg stalen.

Novi Jork 11. Cene žita so vedno rastede; redna rimski pienica 58', (poslednji teden 56), koruso 58 (prej 54').

Dunajska borba 11. avgusta.

	četrtek	veneraj</th

O trobi. „Economov“ izdelek se je podražil, češ, da prihajajo slabe vesti o pšenici. (Zahtevajo 4 f. ranj). Iz istega varoka so tudi na Ogerskem večje zahteve. Tukaj je tako malo kupčije.

Drobni o trobi so v istem položaju kakor zadnjih.

Slanina in mast. Ker letos niso izvozili lokalne produkcije, so cene mlačne. Budimpeštanško blago se prodaja 3 komadi na 100 kg. po f. 51.50 do 52.—, 4 kom. na 100 kg. po f. 50.— do 50.50, odščena slanina za pretikati meso po f. 49.— do 49.50.—

Zaradi velike vročine se je uvažanje masti jako skrčilo. Cene so za cele sode po 200 kg. f. 53.—, po 180 kg. f. 53.50 in po 80 kg. f. 54.— kvintal, franko skladisče Trst.

Goved. Od 2. do 8. t. m. prodalo se je v Trstu 622 volov in 18 krav klavne živine in sicer 46 volov iz Kranjske, 300 iz Hrvatske, — iz Istre, 273 iz Dalmacije in 3 domaći. Plačevali so se: voli iz Kranjske po f. 45.— do 46.50; voli iz Hrvatske po f. 43.— do 44.—; iz Istre po f. 3.— do —; iz Dalmacije po f. 43.— do 44.50 in domaći po f. 45.— do 46.50; domaće krave po f. 44.— do 45.— in krave iz Kranjske po f. —— do —— kvintal mrtve vase.

Seno in slama. Seno I. vrste prodajalo se je v tem tednu po f. 3.40, II. vr. po f. 2.35, slama I. vr. po f. 3.— in II. vr. po f. 2.35 kvintal.

Surovo maslo, jaje in kokoši. Kranjsko surovo maslo prodajalo se je v tem tednu v partijah od 20 do 30 kg. po 94 do 96 nč., v part. od 30 do 50 kg. po 90 do 94 nč., furlansko surovo maslo v part. od 20 do 30 kg. po f. 1.02 do f. 1.08 in v part. od 30 do 50 kg. po f. 1.— do 1.02 kilogram. Tolminsko surovo maslo I. vrsti po f. 1.06 do 1.10 kilogram.

Jaje na debelo po f. 2.35 od 2.55 sto komadov.

Kokoši po f. 1.— do 1.25 komad, piščeta po 80 nč. do f. 1.50 par.

Krompir, navadni, na debelo po 2.30 do 2.75 R. M.

SVOJI K SVOJIM!

Gostilna Ivana Trenca v ulici Ma- donina št. 29. se priporoča slovenskemu občinstvu v obilen obisk. Točno se zmiri izvrstna italija in okolišanska vina po najnižji ceni. Točna postrežba z gori- kimi in mrzlimi jedmi. 2-52

Ivan Debelak, via Benvenuto št. 1 v Trstu ima zalogu vsakovrstnega jedilnega blaga, katero prodaja na drobno in debelo kolikor v mestu toliko na deželo proti povzetju. Priporočajo se sl. občinstvu zagotavlja poštano in vino postrežbo. 2-52

Bratje Ribarič, izdelovalatelji oglja v sv. Petru, priporočajo svoje zaloge v Trstu: via Pondares št. 1, Piazza della Valle 2, via Madonnina 3, Piazzetta Cordaiuoli 2, z udom tudi v ulici Torrente po najnižjih cenah. Oglje I. kakovosti karbonina, kok, dva na metre itd. Naročbe so spro- mojeno tudi z dopisnicami.

Slovencem tržaškim priporočam svojo gostilno v Bar- kovljah „Alla bella Trieste“. Izbrana domaća kuhinja, prista domaća vina in kraški teran. **Gabrijel Devetak.**

K Zobec in C izdelovalatelj umetljivih ognjev priporoča se sl. občinstvu, da ga blagovoli ob vsaki priliki poslati z naročili temveč, ker so naslanja na rok **Svoji k svojim**. Naročila vspremajo se na cesti Rossetti št. 121 (Camp. Morpugo) v Trstu. — Čenike v slovenskem jeziku pošilja franko in gratis.

V ZNANJE! Kakor vsako leto, bodo tudi letos v romarski cerkvi na Repentaboru dne 15. in 16. t. m. znamenite cerkvene slavnosti. — Poleg duševne hrane, bodo izjemnikom v telesno krepilo preskrbljeno obilo naravnega, izvrstnega domaćega terana, ki ga nastavi deset tukajšnjih posestnikov okoli cerkve ter bodo točili (osmičarji) po jake nizki cenah. Za mnogo- brojen obisk priporočajo se slavnemu občinstvu. **Kmetovlaci osmičarji.** Repentabor, 6. avgusta 1894.

Gostilna „All'Antico Moro“ ulica Solitario 12, (po domače pri „Pračkovec“) priporoča pravi kraški teran iz Komna I. vrste po 40, II. in 32 in belo vrapško po 36 nč. liter. — Držec se gesla: „Rojak k rojaku“, priporoča se podpisani za obil obisk. **Anton Vodopivec,** gostilničar.

V ulici Cecilia št. 6

toči se
izvrstno istrijansko in furlansko vino po 28 novčičev liter. Belo vino po 32 in moškat po 40 novčičev. — Marčno pivo po 24 novč.

Gostilna „CANTINA ISTRIANA“ via Tivarnela, blizu postaje Južne železnice. Prodaja najboljša istriška vina po 38 kr. in kraški „Auberski“ teran po 42 kr. liter; pivo iz tovarne „Steinfeld“ po 28 kr. liter. Kuhinja prve vrste. — Kosila po 22 kr. — Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi priporoča se ujedno podpisani za mnogobrojni obisk. **Josip Može.**

C. K. Notar

Dr. A. BALLABEN

je otvoril svojo pisarno

V SEŽANI

in sicer v hiši g. župana R. Maherčiča.

RODOLJUBI!!

Podpisani naznanjam, da sem odpril v soboto dne 9 junija svojo **Krčmo** v ulici **Vadilirivo št. 19.**, znano pod imenom „Croce di Malta“. Točil domač vina pre vrste, kraški teran in izvrstno pivo. Izbrana kuhinja, **cene poštene.** — Nadejajoč so, da me bodo Tržaški Slovani po mogočnosti podpirali, beložni udani **Fran Kravos.**

Velika Ljubljanska loterija.

2024 dobitkov

Glavni dobitki

60.000 gl. 10.000 gl. 5.000 gl.

v gotovini le po odbitku 10%

Ljubljanska srečka 1 gld. priporočata:

Giuseppe Botaffio, Alessandro Levi.

Tvornica glasovirjev Henrik Bremitz
v Trstu, Via Nuova št. 13

prijaninov amerik. sistema
garantirani novi od 170
gld. naprej. Prodajejo se
tudi na mesečne obroke

izplačljivo v treh letih ter dajejo v najem od
3 gld. na mesec naprej.

Dominik Lušin
v Kopru

priporoča svojo veliko zalogu razno-
vrstne lesenevine, kakor:
trame, žagance, morale, dile, pa
tudi opko, apno, peseck itd.

Naročila izvršujejo se točno in po naj-
nižji ceni. 104-2

Na Prosek

ima na prodaj več hektolitrov vina:
„brzamina“, „terana“ in trdegga
belega „prosekarja“

Eliza Tance.

Gostilna „Alla Città di Vienna“

Piazza Caserma h. št. 2, (zrazen Tiskarna Idoneo) toči **teran** I. vrsti iz prvih kletij iz Kazolj in Avberja po 48 nč. liter, kakor tudi italsko vino sproti in za domačo uporabo. — **Gradska pivo**, izvrstna kuhinja (italijanska in nemška) po jake umestnih cenah. — Priporoča se sl. občinstvu. **Ant. Brovedanti.**

Fr. Iv. Kwidzina
c. in kr. avstr. in kr. rum. dv. zalognik, okrožni lekar
Korneuburg, Dunaj.

S e rabl 40 let v mnogih h. s-
vih, kadar Kraje na m-
ajo Jozef, kadar Imo-
jalo zgodovino, vyrlo
shotjevanja micka in da
kraje da je včetek.

KWIZDIN

Korneuburški redilni prašek za živino
osobito konje, rogato živino in ove.
Cena skatlj 70 kr., polovici skatlj 35 kr.
GLAVNA ZALOGA: okrožna lekarna
XII Korneuburg, Dunaj

Paziti je na zgornjo varstveno znamko in zahtevati
izrecno

KWIZDIN

Korneuburški redilni prašek za živino.

SVOJO VELIKO ZALOGO

olja iz oliv

priporoča 3-52

Enrico qm. Carlo Gortan

via Caserma 4, Trst (naspr. pivarni Pilson)

13-48

Zdravnik

ordinira od 3-4 popol.

via Madonna del Mare 2, II.

(V slučaju potrebe tudi po noči).

Svoji k svojim!

Po neverjetno niskih cenah dobivajo se naj-
večja vsakovrstna

Kolesa (bicykli)

(model 1894)

na openski novi cesti št. 18, blizu pivovarne. Jamč, se za vsako kolilo 12 mesecev. Kdor ne zna voziti nauči ga brez nevarnosti in brezplačno v treh dneh slovenski učitelj, in nikdo naj ne misli, da ne bi se naučiti mogel. — Pošilja se na deželo in vse kraje. Cene so:

Kolo s tanjšim kavčukom gld. 98—
z votlim kavčukom gushion 108—
pneumatično s širokim kavčukom 138—
močnejšo Duropol ali Kontinental 145—
s tangentnimi prečkami 150—
Stroji s 3 kolesi z železimi obroči za stroke 12—
fantje obroči iz kaučuk 20—
Naslov:

Zaloga koles v Trstu, Strada nuova št. 18

DROGERIJA

na debelo in drobno

G. B. ANGELI

TRST

Corso, Piazza delle Legna 1.

Odklikovana tovarna čopičev.

Velika zalogu oljnatih [barv, lastni izdelek]. Lak za kočje z Angleškega, iz Francije. Nemčija itd. Velika zalogu finih barv (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. — Lesk za parkete in podo.

Mineralne vode

iz najbolj znanih vrele

kakor tudi romanjsko žveplo za žve-
pljanje trt. 104-38

Zaloga piva

pivovarne bratov

Reininghaus v Steinfeldu — Gradec

in

zaloga kisla voda Mattoni's Giesshübler

pri

A. DEJAKU, junior,

v Trstu, via degli Artisti št. 8.
zastopnik za Primorsko, Dalmacijo in Levant,

C. kr. dvorna lekarna

Ivana Mizzana

VIA CAVANA V TRSTU.

Podpisani naznanja sl. občinstvu, da je prevzel gori omjenjeno lekarno od dediča pok. Benedikta Vlach-Miniusija, priporočajo se najtopljeje in občljubljajoč natančno postrežbo z umorjenimi co-namli. Članom Dolinskoga pedopornega društva pa naznanja so posebni, da mu je odbor istega dovolil sprojenati recepto od njih v slučaju, ako njim takšno društveno zdravnika predpišeta. Za slučajno lekarske potrebe se priporoča Ivan Mizzan.

Škropilnice in Žvepljalke inžinirja Živica.

Vsake vrste stroji za kmetijstvo in obrt-
ništvo, motorji (gonitni stroji) na par
in s petroljem, pumpe (sesalke) za rabe
pri hiši in za vsako drugo potrebo, cevij
iz železa, bakra, platna, kavčuka (gume),
in pipe, vse kar se potrebuje pri strojih,
med tem tudi olje za mazilo se dobiva

zmiraj v zalogi tvrdke

Omenjene škropilnice se pošiljajo na vsako pošto
avstro-ogradske monarhije, franco, po 10 gld. komad.

Schivitz & Comp.

(Živice in družb.)

v Trstu, ulica Zonta 5.

Vozni listi in tovorni listi v

Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod

„RED STEARN LINIE“ iz Antverpena

direktno v

New Jork & Philadelphijo

konescijonovana črta, od c. kr avstrijske
vlade. Na vprašanja odgovarja točno: kon-
cesijonovani zastop 50-1

„Red Star Linie“

na Dunaju, IV Weyringergasse 17